

# Tshiňwe tshithu tsho khetheaho

Tsho ñwaliwa nga Jacqui Lange | Zwifanyiso nga Julie Smith-Belton

“Khokhokho, kha vha dzhene, vhana vhanga vha u nakelela!”

Madekwana maňwe na maňwe, makhulu wa Jasmien vha  
vhidzela khuhu dzavho ngomu uri dzi ḋo eđela, vha dzi valela  
ngomu u itela u dzi tsireledza kha phukha dzi re na ndala.

Na uri matsheloni maňwe na maňwe, Jasmien u vulela  
khuhu hafhu na u kuvhanganya makumba e dza kudzela.  
Ho vha hu tshipiđa tsha ḋuvha tshine a tshi funesa.

Khuhu dza makhulu dzo vha dzi dza zwivhumbeo  
zwoþhe na saizi, fhedzi Jasmien o vha a tshi takalela nthihi  
ya vhudisa kha dzoþhe. Lady ho vha hu phambo ya mivhala.  
Yo vha i na mithenga yo songekanaho na mutshila wo  
þharamuwaho. Musi Jasmien a tshi ñea khuhu zwiliwa,  
o vha a tshi vhona uri Lady i wana zwavhuđisa.





"Lady, no khethea nga maanda kha nñe," hu ambela fhasi Jasmien.

"A ni tei u vha na dzine na dzi takalela," hu kaidza Makhulu.  
"Khuhu iñwe na iñwe yo khethea nga ndila yayo."

Fhedzi Jasmien a vha a sa koni. O vha a funesaho Lady nga maanda.

Duvha liñwe, Lady ya ngalangala.

Jasmien a sedza hothehothe, fhedzi Lady yo vha yo tuwa.

"Khamusi yo liwa nga tshiñoni tshi no pfi bazadi,"  
hu amba Eddie. "kana nga lukhohe?"

Jasmien ha ngo ḥoda u humbula nga izwo.



Vhege tharu ndapfu dza fhela Lady i siho. U swika nga matsheloni musi Jasmien a tshi ya u vulela khuhu. A pfa muungo wa zwikukwana.

Ho vha hu Lady, na zwikukwana zwa rathi zwi i tevhelaho!

“Khokhokho,” hu amba Makhulu. “Lady yo thanyaho, yo dzumbama i tshi itela u alamela makumba!”

Zwino Jasmien o mbo di vha na **zwinzhi** two khetheaho.



# Tshiñwe tshithu tsho khetheaho

Tsho ñwaliwa nga Jacqui Lange • Zwifanyiso nga Julie Smith-Belton

## Zwine ha nga ambiwa nga hazwo

Lady ndi wa tshipentshela kha Jasmien. Ndi mini kana ndi nnyi a re wa tshipentshela kha inwi?

Inwi ni wa tshipentshela nga mini? Hu na tshifhinga tshine na ñipfa ni wa tshipentshela na tshine na ñipfa ni si wa tshipentshela? Ndi ngani?



## Tshifanyiso

Lavhelesani nga vhusedzi tshifanyiso tshi re kha masiañari mavhili a u thoma a tshiñori itshi. Ni nga wana zwingana zwa zwi tevhelaho:

- |           |                    |            |
|-----------|--------------------|------------|
| ★ khuhu   | ★ manngi/tshirundu | ★ mahothi  |
| ★ makumba | ★ mafasiñere       | ★ tshimini |



## U Vhala

Itani ñhalamaipfi! Wanani ñiñwe na ñiñwe la maipfi aya afho tshiñorini ni kone u wana uri ñiñwe na ñiñwe lao li ñalutshedza mini: ñalifha, songana, bubu, ndala, ndapfu, khanga.



## U Ñwala

Olani tshifanyiso tsha Lady na zwikukwana zwawe zwa rathi. Rinani tshikukwana tshiñwe na tshiñwe dzina. Ñwalani dzina nga ñithihi nga ñithihi nga fhasi ha tshikukwana tshiñwe na tshiñwe kana ni humbele muñwe muthu a ni ñwalele.



## Vhutsila

Olani tshivhumbeo tsha gumba kha khadibodo kana bammbiri, li gereni. Nakisan gumba ñanu nga u ola phetheni dzo fhambanaho khalo kana ni tou ola nga pennde.



## Kushumele

Ni nga bula maipfi a mibvumo a tevheleaho a re tshiñorini nga ndila nngana, khokhokho na zikukwana? Ni nga kona u a bula u nga ni khuhu ya phambo na musi ni tshi nga tshikukwana? Vhalelani ñtha tshiñori itshi ni tshi bula maipfi aya nga ndila ine a yelana na zwiwo zwi re tshiñorini. Kana, humbelani muñwe muthu a ni vhalele tshiñori, ni kone u edzisela musi vha tshi bula aya maipfi a mibvumo.

